

KURJER

Redakcja i Administracja: W Ino, ul. WILEŃSKA
 № 15, I piętro. Czynna od godz. 9 do 3 popoł.

WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Wychodzi codziennie prócz dni poświęconych

!! KOMUNIKAT !!

W Sali Miejskiej, nie na płótnie, ale żywa, piękna
 artystka Teatru Stanisławskiego i cudowny bohater ekranu
OLGA GZOWSKA || Włodzimierz GAJDAROW

Tylko dwa przedstawienia z działem koncertowym.
 Program pierwszego wieczoru w Niedzielę 18 stycznia: „Życie Człowieka“
 dram. Andrejewa II akt. „Filantropi“ sztuka: solo fortepianowe wykona prof.
 P. Padwa; Taniec i wiele in.
 Program drugiego wieczoru w Poniedziałek 19 stycznia „Przestępstwo i
 Kara“ akt. z kom. Dostojewskiego; „Wzajemnie kształcenie się“ wod. w I
 akcie Tarnowskiego oraz bogaty dział koncertowy.
 Bilety z wczasu do nabycia w Księgarni „Lektor“ Mickiewicza 4.

Marszałek Piłsudski o organizacji Najwyższych władz wojskowych.

(od własnego korespondenta).

II.

Teraz przechodzę do drugiego pytania łaskawie mi postawionego przez p. Anusza a dotyczącego sztabu generalnego.

Każdy dowódca ma swój sztab. Hannibal czy Aleksander Macedoński, dowódca naszej dzisiejszej kompanii czy też ówczesny wódz naczelny musiał i musi mieć sztab t. j. pomocników.

Pomysł sztabu generalnego jest pomysłem niemieckim. Co prawda miał go już Napoleon ale tam sztab był w specyficznych warunkach i nie miał tego charakteru co dziś.

Zastanawiałem się niejednokrotnie nad wyborem Bertier'a na szefa sztabu przez Napoleona. Przyszedłem do przekonania, iż było to spowodowane wyjątkową umiejętnością Bertier'a w przystosowywaniu się do metody pracy Napoleona, a to było prawie niepodobieństwem. Napoleon bowiem nie miał nigdy określonych godzin pracy, snu i posiłku. Bertier miał natomiast nadzwyczajną własność, iż mógł być budzony po 14 razy na noc, a zawsze wyświeżony fizycznie i umysłowo wstawał na wezwanie Napoleona do pracy. Napoleon pozostawił po sobie obraz wielkiego wodza, za którego metoda pracy nikt nie mógł nadać.

Faktyczny sztab generalny powstał dopiero w pruskim wojsku przy Moltkem.

Cały świat był zainteresowany użytecznością kolei. Wojsko dążyło do opanowania kolei jako nowego szybkiego transportowego środka. Do operowania kolejami potrzebni byli specjaliści. Cywilnym inżynierom włożono mundury, wcielono do sztabu. Była to komórka naukowa licząca i rachująca. A i dziś sztab generalny liczy, liczy i rachuje. Są to funkcje nieodzownie konieczne do przygotowanie planów wojennych ze wszystkimi otaczającymi sąsiadami. Sztab

generalny jest stale zajęty przygotowaniem wojny.

Po rozwinięciu się sztabu, Moltke wyjednał swój osobisty referat u monarchy, przyszło mu to z wielkim trudem. Odtąd król rozstrzygał spory wynikające między szefem sztabu a ministrem.

Omawiając następnie projekt Rady obrony państwa, Marszałek wystąpił z szeregiem uwag krytycznych, uważając, iż instytucja, która nie uwzględni dostatecznie autorytetu Prezydenta Rzeczypospolitej oraz nie ogarnia działalności tych resortów, które wchodzi w grę na wypadek wojny, nie może być uważana za potrzebną i pożądaną.

Co do trzeciego pytania Marszałek oświadczył, iż nie chce poruszać w krytyce tych spraw, które wymagają zmiany konstytucji, wychodząc z założenia, że konstytucja, lubo może być niedostatecznie dobra, jest faktem dokonany i liczyć się z nią musi każdy, kto dobru publicznemu chce służyć.

Hucznymi oklaskami i niemilknięciami długo wiwatami dziękowano Marszałkowi za jego słowa, wyrażając jednogłośnie będące nakazem chwili, w przyszłość sięgające pragnienie, aby Marszałek powrócił do czynnej służby dla stworzonej przez niego ku chlubie i potędze Polski — armji.

Teatr Wielki

Dziś

Karnawał królewski
 operetka revu Nelsona
 z W. Kawecką.
 Początek o 8 w.

W niedzielę 18 stycznia o g. 4 popoł.
 przedstawienie szkolne

Widowisko baletowe
 pod kier. J. Cieplińskiego.

Cena ogłoszeń na 1 str. za wiersz milimetry 20, na 4-ej stronie za wiersz milimetry 10 groszy. Komunikaty (ogłoszenia tekstowe) za wiersz milimetry 30 groszy. Układ ogłoszeń na 1-ej str. 4-o łamowy, na 4-ej str. 6-cio łamowy. Terminy druku mogą być przez administrację zmieniane dowolnie. Prenumerata miesięczna 3 złote.

TELEGRAMY.

Sprawa województw wschodnich.

WARSZAWA. W ministerjum spr. wewnętrznych robione są już przygotowania do zmian, jakie poczynione być mają w województwach wschodnich, celem wprowadzenia wojewodów cywilnych na miejsce obecnych generał-wojewodów. Istnieje projekt aby województwo nowogródzkie i wileński okręg administracyjny na pewien czas powierzyć delegatowi rządu w Wilnie p. Raczkiewiczowi.

Warunki uznania Sowietów przez Amerykę.

LONDYN. Z Waszyngtonu donoszą, że Prezydent p. Coolidge oświadczył gotowość utworzenia w Izbie Reprezentantów osobnej Komisji, która by się zajęła ustaleniem warunków, pod jakimi Stany Zjednoczone uznałyby rząd Sowietów. W myśl propozycji p. Coolidge'a warunki te, które zresztą są uzgodnione z warunkami senatora Borah'a, są następujące:

- 1) rząd Sowietów uzna dług rosyjski w sumie 250 milionów dolarów wraz z procentami, zaciągniętych przez rząd Kiereńskiego,
- 2) uzna roszczenia odszkodowawcze obywateli amerykańskich w Rosji i zwróci im skonfiskowaną własność,
- 3) wstrzyma się od propagandy bolszewickiej w Stanach Zjednoczonych.

Protest rządu francuskiego.

PARYŻ. Stosunki francusko-sowieckie były w ostatnich dniach silnie napięte. Napięcie to wywołała ostatnia mowa Zinowjewa, który wzywał do wzmoczenia propagandy komunistycznej w armji francuskiej. P. Herriot polecił ambasadorowi

francuskiemu w Moskwie p. Herberte'owi zaprotestować przeciwko tej mowie. W razie, gdyby Sowiety nie uwzględniły tego protestu, wówczas rząd francuski podejmie dalsze zarządzenia.

Krasin wyjechał do Moskwy.

PARYŻ. Krasin wyjechał do Moskwy na 14 dni. Prasa nadaje wyjazdowi temu specjalne znaczenie, gdyż jednocześnie

wezvani zostali do Moskwy przedstawiciele sowieccy z Berlina i Londynu.

Zwolnienie „Troczkistów“.

MOSKWA. G. P. U. moskiewskie zwolniło z więzienia kilkudziesięciu „troczkistów“, aresztowanych w grudniu 1924 r.

Dalsze dochodzenie spoczywa w ręku gubernialnej komisji kontrolnej. Śród zwolnionych znajdują się dwaj sekretarze osobiści Trockiego.

Painlevé — prezydentem Izby deputowanych

PARYŻ. Na ostatnim posiedzeniu Izby został wybrany ogromną większością głosów, Painlevé na prezydenta.

Przeciwko niemu głosowali jedynie komuniści. Blok narodowy nie brał udziału w głosowaniu.

Przypuszczalny skład gabinetu Luthera.

BERLIN. Późnym wieczorem złożył Luther Prezydentowi Rzeszy sprawozdanie z przebiegu rokowań, oświadczył jednocześnie, że może się podjąć misja utworzenia rządu. W kołach parlamentarnych uchodzi następująca lista rządu Luthera za pewną: Kanclerz — Luther (Niemiecka partja ludowa), sprawy zagraniczne — Stressemann (Niem. partja lud.), sprawy wewnętrzne — Schiele

(Deutschnational), finanse — Saemisch (Niem. par. lud.), gospodarka — Neuhand (Deutschnational), praca — Brauns (centrum), sprawiedliwość i okupowane obszary — Scholler, poczta — Stingel (Bawarska partja ludowa), aprowizacja i rolnictwo — Kanitz (Deutschnational). Brak jedynie kandydata na stanowisko ministra komunikacji.

Napady w Estonji.

TALLIN. W nocy z 13 na 14 stycznia niewykryci sprawcy napadli na posterunek wartowniczy przy magazynach mundurowych w Wałku. Napastnicy dali szereg strzałów rewolwerowych, nie wyrządzając jednak żadnej szkody.

Posterunek wojskowy łącznie z zasłarmowanym oddziałem wartowniczym dali salwę karabinową. Bandyty zbiegli. Mimo usilnych kroków i energicznego śledztwa, sprawcy pozostają dotychczas niewykryci.

Wiadomości polityczne.

Komitet polityczny. W związku z sytuacją, jaka wytworzyła się w Gdańsku, odbyło się w Balwederze posiedzenie Komitetu Politycznego Rady Ministrów. Przewodnictwo objął p. Prezydent Rzeczypospolitej, który wrócił wczoraj ze Spaly.

Po zreferowaniu raportu, otrzymanego w ciągu popołudnia od Generalnego Komisarza Rzeczypospolitej, p. Prezes Rady Ministrów przedstawił plan działania Rządu na wszelką ewentualność, zwłaszcza na wypadek o ileby ze strony władz W. M. Gdańska nastąpiły kroki, mogące narużyć prawny nasz stan posiadania i prestige Państwa Polskiego. Plan przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów, został przez Komitet Polityczny zaakceptowany. W Komitecie politycznym, poza ministrami, wchodzącymi w jego skład, brali udział również min. Przemysłu i Handlu Kiedroń oraz min. Kolei Tyszk.

Konferencja u premiera. Premier konferował z przedstawicielami państw reprezentowanych w Lidze Narodów w sprawach związanych z obecną sytuacją w Gdańsku. Najdłużej trwała konferencja z posłem angielskim p. Max Mullerem, z którym, według wszelkiego prawdopodobieństwa, omawiał kwestję ewentualnego odwołania komisarza Mac Donella.

Konferencje up. Thugutta. P. Wicepremier Thugutt przyjął wczoraj pos. Kętrzyńskiego udającego się w tych dniach na naszą placówkę w Moskwie, oraz prof.

Askenazego, b. przedstawiciela Polski przy Lidze Narodów.

Bezpośrednio po posiedzeniu Komitetu Politycznego, p. Thugutt odbył konferencję poświęconą sprawom odbudowy Kresów. Narazie powzięto uchwałę w sprawie wykorzystania lasów państwowych na potrzeby ludności.

W naradach uczestniczyli: wice-minister Smólski, min. Rob. Publ. inż. Rybczyński, jen. dyrektor odbudowy inż. Kruk, oraz p. Zabierzowski, urzędnik do spraw kresowych przy Radzie Ministrów.

Z Komisji reform rolnych. Komisja reform rolnych dyskutowała w dalszym ciągu nad nowelą do projektu ustawy o scalaniu gruntów. W dyskusji nad artykułem czwartym komisja wobec niezgodności tego artykułu z niedawno uchwalonym projektem ustawy o mierniczych przysięgłych postanowiła dyskusję odroczyć i polecono referentowi uzgodnienie tego artykułu z ustawą o mierniczych przysięgłych.

W sprawie szkolnictwa białoruskiego. Na konferencji odbytej w dniu 11 b. m. u ministra Thugutta z p. kur. Gąsiorowskim i Zawidzkim ustalono iż kursa dla nauczycieli białoruskich w Bydgoszczy zostają przeniesione do Krakowa i Wilna. Na uniwersytecie Jagiellońskim ma być utworzona katedra białoruskiego języka, zaś na un. St. Batoiego lektoraty. W Wilnie mają powstać w najbliższym czasie dwie pierwsze klasy utraktystycznego gimnazjum białoruskiego.

KRONIKA.

Sobota
17
Styczeń

Dziś — Antoniego.

Jutro — Kal. św. Piotra.

Wschód słońca — g. 7 m. 36
Zachód — „ 3 „ 56

MIEJSCOWA.

— **Konkurs na budowę gmachu gimnazjum im. Szymona Konarskiego.** W wykonaniu uchwały Wileńskiego Synodu Ew. Reformowanego ogłoszony został przez kolegium miejscowego zbioru na wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego konkurs z nagrodą zachęty 1000 zł.

Gmach powstanie na terenach obecnie zajmowanych przez Wil. Tow. Kol. przy ul. Zawalnej 9.

O ile konkurs ten nie da dodatniego wyniku projekt zostanie powierzony kilku znanym polskim architektom.

— **Akademja gruzińska w Wilnie.** Niepodległościowcy gruzińscy ze znanym działaczem i poetą Kurieszwilim na czele zamierzają w najbliższym czasie urządzić akademję celem zaznajomienia z dziejami walczonej Gruzji.

— **Wycieczka robotników warszawskich** organizowana przez T. U. R. przybywa do Wilna dn. 1 lutego i będzie zwiedzała nasze miasto w ciągu dwóch dni. Przyjmuje wycieczkę miejscowy Oddział T. U. R.

Gościń i pomoc udzieliły Tow. Krajoznawcze i P. Ż. P.

— **Sobotki T. U. R.** Kolejna sobotka odbędzie się w nadchodzącą sobotę t. j. dn. 17 stycznia r. b. o godz. 7 wieczorem w lokalu T. U. R., Kijowska 9.

Program następujący: odczyt z literatury polskiej p. Nswojskiego, żywy dziennik, deklamacje i tańce.

— **Koszty utrzymania policji.** Stosownie do sporządzonego preliminarza na rok bieżący utrzymanie policji państwowej na terenie województwa wileńskiego wynosi około 8000000 zł.

Samorządy w województwie obowiązane są pokryć jedną czwartą kosztów czyli około 2.000.000 zł.

Z sumy tej na magistrat m. Wilna przypada 634000 zł., które muszą obciążyć budżet miasta na r. b.

— **Starania T-wa taniach mieszkań.** Zarząd T-wa taniach higienicznych mieszkań w Wilnie (ul. Subocz № 29) zwrócił się do magistratu z prośbą o zwrócenie wpłaconego w swoim czasie do kasy miejskiej tytułem podatku lokalowego za mieszkanie utrzymywane w kwocie 1,118 złotych.

Jednocześnie zarząd prosi o przyznanie T-wu stałego subsydjum w wysokości 1,500 zł. rocznie. Prośbę tę opiera Zarząd na tem, iż przed wojną otrzymywał od miasta 500 rb. rocznie.

— **Z Ligi Morskiej.** Zarząd Wileńskiego Oddziału Ligi Morskiej i Recznej podaje do wiadomości pp. członków i sympatyków Ligi, że w niedzielę dnia 18-go b. m. o g. 1-ej p. poł. w gimn. im. J. Lelewela (plac Łukiski) odbędzie się publiczne rozdanie przez Ligę, 35-ciu nagród młodzieży szkolnej, Państwowych Zakładów Naukowych w Wilnie, za najlepsze wypracowania na temat „O ważności morza dla Polski”. W uroczystości powyższej weźmie udział przedstawiciel Marynarki Wojennej — p. komandor Mieczysław Burhardt. Wstęp bezpłatny.

— **Ludność składa dar dla Polskiej Macierzy Szkolnej.** Niezmierne miły dar otrzymała Polska Macierz Szkolna Z. Ws. Ludność wsi Januszowo, gm. Krzywicka, pow. Wilejski ofiarowała na szkołę polską, zaznaczając wyraźnie, iż na szkołę Polskiej Macierzy Szkolnej, półtora hektara ziemi i nadto zobowiązała się do wszelkiej potrzebnej robocizny przy zwiezieniu budulcu i postawieniu budynku szkolnego. Dar ten wymownym jest dowodem, jak na Kresach naszych wposobiona jest

ludność wiejska, jak tam idzie uświadomienie narodowe i zrozumienie ważności pracy Polskiej Macierzy Szkolnej.

— **Raty.** P. Grbski dokonał cudu. Po dziesięciu latach wojny, głodu i chłodu zapanowały w Polsce możliwe stosunki. Nawet Wilno, zahukane biedą, ospałe i gnuśne ruszyło się.

Pewnego z którychś jak dziś poranków gruchnęła wieść... kredyt i raty odnowiono. Jaki, taki zaczął się nareszcie po dziesięciu latach przymusowej śpiączki meblować, ubierać, a przedewszystkiem jeść.

Dziś jednak mamy już pierwsze oddźwięki utyskiwań i żalów kupców wileńskich... że w ciągu krótkiego czasu konsumenci już tak się „odkuli”, że sklepów ich nieodwiedzają.

Znając budżety wielu domów i poddaszy wileńskich, wiemy dlaczego tak się stać musiało.

Przyszedł termin płacenia rat — a tu niema z czego.

Raty i wszelkiego rodzaju „ordery” — stały się anomalją, rujnąjącą już dziś spokój przeciętnych śmiertelników. (eS)

— **Sprostowanie.** Do wczorajszego artykułu wstępnego p. t. „Marszałek Piłsudski o organizacji najwyższych władz wojskowych”, wkrađa się kilka przykrych błędów korektorskich. Najważniejsze z nich zmieniające zasadniczą treść artykułu w ustępie zaczynającym się od słów: „W rękach Naczelnika Państwa i t. p.” niniejszym prostujemy. Ustęp ten zasadniczo brzmi: „W rękach Naczelnika Państwa znajdowała się władza wojskowa i cywilna gdy wszystkie inne państwa miały te dwa działy rozgraniczone. Podobną jednoosobową władzę miała Europa w dawniejszych czasach za Napoleona. Ani Mikołaj, Wilhelm czy Karol austriacki nie byli faktycznymi wodzami”.

— **Podziękowanie.** Centralny Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej Z. Ws. składa niniejszym serdeczne podziękowanie mieszkańcom wsi Januszowo, gm. Krzywicka, pow. Wilejski, za ofiarowane sobie półtora hektara gruntu pod budowę szkoły, oraz za obletnicę przyjęcia na siebie wszelkiej robocizny przy wzniesieniu budynku szkolnego.

Oby ten czyn obywatelski znalazł odzwiek w całym naszym społeczeństwie i pozwolił nam w każdej wsi mieć jasną, wygodną szkołę, w którejby dzieci polskie wychowały się na czynnych i wernych synów naszej Ojczyzny.

RUCH WYDAWNICZY.

— **Pismo dla dzieci.** Dzieci wileńskie, oraz całych naszych Kresów, nie mają własnego pisma, tego czynnika niezmiernie wychowawczego. Już książka jest dla dziecka myśliczego najmiłszym przyjacielem i największą rozrywką. Pisemko własne, odpowiednio redagowane i pisane językiem jasnym, przystępnym, stanowi największą uciechę. Już to samo, że dziecko odbiera je stale co tydzień pod własnym adresem sprawia uciechę wielką, co dopiero jeśli do tego pisma można pisywać samemu i odbierać od niego odpowiedzi. Rozumiejąc doniosłość i nieodzowną potrzebę pisma dla dzieci i młodzieży, Centralny Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej Z. Ws. wznawia wydawnictwo „Gwiazdki” które w roku 1919/20 przez sześć miesięcy swego istnienia i zdobyła sobie miłość i uznanie wśród swych młodych czytelników. Pierwszy numer „Gwiazdki” ma się pojawić w d. 25.1.1925 r. Redaktorką odpowiedzialną będzie p. Marja Reuttówna. Wydawczynią z upoważnienia Centralnego Zarządu P. M. Sz. M. Czarkowska. Redakcja i Administracja w lokalu Centralnego Zarządu P. M. Sz. Z. Ws. Benedyktynska 2-3. Rodzicom, wychowawcom oraz nauczycielstwu szkół powszechnych polecamy wydawnictwo Macierzy, życzymy mu jak najlepsze go rozwoju.

WOJSKOWA.

— **Sąd nad generałem Latiniem.** W związku ze sprawą gen. Latinka, dowiadujemy się, iż rozprawa przed sądem honorowym generałskim, która miała się odbyć w najbliższym czasie, została skutkiem

Sprawy Gdańskie.

Protest rządu polskiego.

WARSZAWA. Rząd polski przedłożył sekretarjatu generalnemu Ligi Narodów obydwie noty werbalne, jakie wymienili między sobą Komisarz Generalny Rzeczypospolitej w Gdańsku, oraz p. Mac Donell. Tak samo równocześnie przedstawił rząd nasz protest przeciw znanemu zachowaniu się p. Mac Donella oraz wyłożył całe stanowisko swoje w sprawie pocztowej.

Narady rządu.

WARSZAWA. Dowiadujemy się, że z polecenia rządu generalny Komisarz p. Strassburger pozostał w Gdańsku. Przybył natomiast do Warszawy radca handlowy generalnego komisariatu p. Feliks Hilchen, który był przyjęty przez premiera Grabskiego i wicepremiera Thugutta.

Wicepremier Thugutt udał się do Ministerjum spraw zagranicznych, skąd porozumiewał się z Gdańskiem, a następnie odbył naradę z kierow-

nikiem departamentu politycznego p. Baderam.

Według informacji jakich mogliśmy zacerpnąć, od wczoraj do dzisiejszego posiedzenia sytuacja w Gdańsku nie zmieniła się.

Sejm w sprawie Gdańska.

WARSZAWA. Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu postawione będą nagłe wnioski w sprawie incydentów gdańskich. W wnioskach ma być poddany rewizji cały dotychczasowy stosunek rządu polskiego do sprawy Gdańskiej.

Liga Narodów — a Gdańsk.

WARSZAWA. Szef sekcji informacyjnej przy Lidze Narodów p. Colbaa, który od paru dni przybywa w Warszawie i stale porozumiewa się z rządem o przebiegu incydentu gdańskiego — wyjechał via Gdańsk do Genewy. Przed wyjazdem rozmawiał z wicepremierem Thuguttem.

Z KOWNA.

Pożyczka amerykańska.

Zarząd miejski upoważnił d-ra Winika, litewskiego attaché handlowego w Ameryce, do prowadzenia pertraktacji z finansistami amerykańskimi w sprawie udzielenia pożyczki 2 milionów dolarów dla Kowna.

Uzyskana pożyczka zużyta będzie na przeprowadzenie wodociągów i kanalizacji.

Proces demonstrantów.

W czwartek rozpoczął się w Szwałach wielki proces uczestników demonstracji 1 maja r. ub.

Do odpowiedzialności sądowej pociągnięto 100 osób.

Część oskarżonych znajduje się w więzieniu.

Proces trwać będzie kilka dni.

Zjazd agronomów.

W końcu stycznia odbędzie się w Kownie wszechlitewski zjazd agronomów.

Odebranie debitu pocztowego „Vossische Zeitung”.

Na podstawie rozporządzenia departamentu obrony obywatelskiej przy ministerstwie spraw wewnętrznych odebrano debity pocztowe berlińskiej „Vossische Zeitung” za publikowanie szeregu artykułów, wrogich Litwie.

Towarzystwo obrony Wilna.

Grupa litewskich działaczy społecznych przystąpiła do organizacji nowego „Towarzystwa obrony Wilna”.

Statut towarzystwa przedstawiony został odnośnym władzom celem legalizacji.

prośby gen. Latinika odłożoną. — Gen. Latinik zawiadomił bowiem sąd generalski, iż prosi o zwłokę do chwili ukończenia procesu w karnym sądzie przemyskim, jaki wytoczył przeciw swym oskarżycielom. Sąd generalski ze względu na to, iż gen. Latinik nie jest już w czynnej służbie i że sprawa ta nie jest tem samem nagłą, przychylił się do prośby gen. Latinika.

Teatr i muzyka.

Teatr Polski. „Wielka księżna i chłopiec hotelowy”. Dziś w Teatrze Polskim po raz drugi grana będzie groteska Savolra „Wielka księżna i chłopiec hotelowy” z pp. Grabowską, Jaroszewską, Godlewskim, Wywiczem, Wołłejko, Purzyckim i Kurakowiczem w rolach głównych.

„Po burzy” komedia W. de Bondy, która w pełni powodzenia kasowego zeszła z repertuaru (z powodu choroby przedstawiciela głównej roli p. Bysirzyńskiego), grana będzie raz tylko jeszcze w poniedziałek.

Z operetki. Teatr Wielki jest wypełniony codziennie po brzegi na widowisku karnawalowym, wystawionem isticie z królewskim przepychem p. t. „Karnawał królewski”. Widowisko to, wymagające wielkiego aparatu scenicznego, dzięki sprawności i wprawle maszynistów, kończy się już o g. 11 m. 30. „Czarująca para królewska” wieczoru są jak zwykle pp. Kawecka i Sempoliński. Pomysłowa reżyserja i mistrzowska gra M. Dowmunt, codziennie jest przedmiotem owacji.

Uwaga. Na sobotę dn. 17 b. m. bilety ulgowe do Teatru Wielkiego nie będą ważne, z racji wyjątkowo wielkich kosztów wystawy „Karnawał królewski”.

Szkolne popołudniówki niedzielne. Teatr Wielki w niedzielę o g. 4 wystawia „Widowisko Baletowe” ostatniego programu po cenach najniższych (od 75 gr. do 3 zł.).

Teatr Polski wystawia o g. 4 pp. niemiernie „Damy i huzary” po cenach najniższych.

Poranek operowy. W niedzielę o g. 12 w pół w Teatrze Polskim na poranku operowym usłyszymy p. R. Petera (pierwszy raz po powrocie z Mediolanu, gdzie przez półtora roku kształcił się w śpiewie), M. Carmarie i K. Kruglowskiego.

Teatr Polski

Dziś poraz drugi
Wielka Księżna i chłopiec hotelowy
komedia Savolra.

Początek o g. 8-jej wiecz.

W niedzielę 18 stycznia o g. 12 w pół.
XIII Poranek operowy.

O g. 4 pp. przedstawienie szkolne

Damy i huzary.
komedia Al. Fredry.

W poniedziałek 19 stycznia
poraz ostatni

Po burzy.

sztuka W. de Bondy.
Początek o g. 8 w.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— **Zamach samobójczy.** Antonina Chupa, zamieszkała przy ul. Mickiewicza 5 usiłowała odebrać sobie życie przez wypicie esencji octowej.

Desperatkę pogotowie ratunkowe umieściło w szpitalu św. Jakóba.

— **Na gorącym uczynku.** Wczoraj około godz. 5-jej pp. z mieszkania Pejsi Droznie (ul. Jezutcka 6) skradziono bieliznę. Uwiadomiona policja złodzieja w osobie Cyprjana Altyńkowa ujęła i bieliznę odebrała.

Z PROWINCJI.

— **Kursa Rolnicze w Mejszagole.** Staraniem Związku Kółek Rolniczych z Wileńskiej zostały zorganizowane i odbyły się w powiecie Wileńskim kursa rolnicze: 14, 15 i 16 grudnia w Mejszagole, 9, 10 i 11 stycznia w Trokach. Prelegentami na jednych i drugich byli fachowi pracownicy Związku Kółek, agronomowie pp. Stanisław Osiecimski i Czesław Makowski. W przystępnej formie prowadzono wykłady o hodowli bydła rogatego, karmieniu krów mlecznych następnie o uprawie okopowych, lębini, seradeli, a wreszcie o sposobach ulepszenia łąk. Wykłady urozmaicono przezroczkami. Dowodem za interesowania, jakie wykłady te wzbudzały wśród rolników, może służyć

to, że sale wykładowe były zazwyczaj przepełnione.

W pow. Wileńsko-Trockim następne kursa rolnicze odbędą się we wsi Wiciuny, nad granicą litewską, w dn. 17, 18 i 19 stycznia i w nieustalonych jeszcze ostatecznie terminach w Mickunach oraz Rudominie.

— **Kursa rolnicze w m. Sołach.** Kursa rolnicze w m. Sołach pow. Oszmiańskiego, zorganizowane przez Związek Kółek Rolniczych ziemi Wileńskiej przy poparciu Sejmiku Oszmiańskiego, odbyły się od 28 do 30 grudnia 1924 r., ściągając liczne grono okolicznych rolników, interesujących się postępem wiedzy rolnej.

Tematy, poruszone przez pp. prelegentów (Stalińskiego, Popowa i Osiecimskiego), były bardzo żywotne i ciekawe, wywoływały dużą ilość pytań ze strony słuchaczy, liczba których codziennie się zwiększała. Kursa objęły krótki wykład: o rasach i hodowli bydła rogatego, o metodach ulepszenia te hodowli, hodowlę koni i świń, uprawę okopowych, pastwisk i łąk, pomoc przy cieleniu się krów oraz pierwsza pomoc przy najpospolitszych chorobach żywego inwentarza.

W celu lepszego zapoznania rolników z lepszymi sposobami kultury rolnej i ulepszenia stanu hodowli bardzo pożądanym byłoby, gdyby z podobnego rodzaju kursów korzystała mogła jaknajwiększa ilość naszych wsi i miasteczek.

— **Nieszczęśliwy wypadek.** Wczoraj o g. 11-jej wystrzałem z rewolweru ranił się ciężko st. posterunkowy komendy policji w Świecianach Karol Bartyńson, liczący lat 32.

Strzał spowodowany został wskutek nieostrożności.

Rannego przewieziono do szpitala w Wilnie.

— **Pożary.** We wsi Uchany gm. Janiskiej spłonęła łąnia Michała Czechowicza.

Podpalacza Władysława Biala, mieszkańca wsi Kłaczkowo, policja aresztowała i oddała władzom sądowym.

— **Z Dżisny donoszą,** iż wskutek nadmiernego napałeniu w piecu spaliła się łąnia Antoniego Zdrojewskiego oraz znajdujący się w niej len Filipa Prystawki. Straty wynoszą 1215 zł.

Zemsta bandytów na sprzymierzeńcach.

W swoim czasie „Kur. Wil.” donosił o napadzie bandyckim na dom niejakiego Rudaka, zamieszkałego we wsi Borsuki, gm. Chocieńcyckiej.

Obecnie, po przeprowadzeniu dochodzenia, otrzymujemy sensacyjne szczegóły.

Rodzina Rudaka, prowadząca handel z Rosją, utrzymywała stosunki z bandą Kudrjaszewa, która nielegalnie szmuglowała towary, oraz dokonywała napady rabunkowe w okolicach.

Przyjaźń była tak zażyła, iż Rudak dostarczał ukrywającej się w lesie bandzie żywność.

Najwidoczniej przez zemstę bandyci postanowili rozprawić się z Rudakiem.

Po osaczeniu domu bandyci steryzowali domowników. Rudaka i jego służącego usiłovali uprowadzić do Rosji, lecz ci zdolali wyrwać się im i zbiec.

W czasie napadu córka Rudaka, Katarzyna starała się odeprzeć bandytów i w tym celu siekierą zamierzyła się na jednego ze zbirów.

Bandyci dali dwa strzały, które położyły trupem Katarzynę oraz jej brata Jana.

Następnie bandyci zrabowali rzeczy i zbiegli do Rosji przekraczając granicę pomiędzy słupami nr. 515 i 516.

Dochodzenie doprowadziło do ujęcia 8 podejrzaných o udział w morderczym napażdzie.

Aresztowanych oddano do dyspozycji sędzięgo śledczego.

Z kraju i zagranicy.

Z CAŁEJ POLSKI.

— **Uczczenie pamięci M. Abramowicza.** Na skutek uchwały Walnego Zgromadzenia Koła Warszaw. Związku Bibliotekarzy, zapadłej w dn. 8 b. m., Zarząd Koła (gmach Biblioteki Publicznej) dla uczczenia pamięci członka swego, s. p. Marjana Abramowicza, otworzył listę składek w celu ufundowania biblioteczki im. Zmarłego z dziedziny sztuki i ofiarowania jej Bibliotece Publicznej, której zmarły od początku jej istnienia okazywał stałą pomoc. Książki będą opatrzone odpowiednim ex-libris'em.

— **Wypełnienie deklaracji dziennikarskich.** Min. Spraw Wewn. wydało rozporządzenie polecające w deklaracjach składanych przez redaktorów i wydawców czasopism w myśl przepisów prasowych, ściśle zapisywanie imion i nazwisk zgodnie z legitymacjami osoby podpisującej deklarację. Tytuły czasopism w języku żydowskim (żargonie) mają być pisane ściśle według pisowni polskiej, nie jak dotychczas według niemieckiej.

— **Utworzenie prawosławnego wydziału teologicznego.** Senat uniwersytetu warszawskiego powierzył opracowanie projektu organizacji wydziału teologii prawosławnej specjalnej komisji, w której skład weszli: rektor prof. Krzyształowicz, prof. Jarrs, prof. Kabalski, prof. Parzyński, prof. Makowski i prof. Nich.

Dowiadujemy się również, że ks. metropolita Dyonizy objął już obowiązki prof. zwyczajnego na katedrze teologii duszpasterskiej wymienionego wydziału i jednocześnie został kuratorem tego wydziału. Ewentualnie wykłady mogłyby się rozpocząć jeszcze w bieżącym semestrze.

— **Ustawa samorządowa.** Dnia 24 b. m. odbędzie się pierwsze w tym roku posiedzenie zarządu Związku miast, na którym nastąpi odczytanie projektu ustawy samorządowej z uwzględnieniem zmian, dokonanych w projekcie przez komisję zarządu Związku. Omawiana też będzie sprawa załatwienia przez czynniki ustawodawcze tej pilnej dla samorządów sprawy. Porządek posiedzenia zawiera nadto sprawę nowelizacji ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Poruszone być mają sprawy wydanych już rozporządzeń o ustanowieniu delegatów rządowych przy samorządach i o dostosowaniu plac urzędników komunalnych do plac urzędników państwowych. W swoim czasie zarząd Związku miast zwalczał projekty tych rozporządzeń.

— **Premjowa Pożyczka Dolarowa.** Rok bieżący przynosi stale wzrastające zapotrzebowanie obligacji Premjowej Pożyczki Dolarowej, co pozwala mniemać, iż do końca kwartału cała emisja obligacji tej pożyczki zostanie rozkupiona, a nabywcy ich będą mieli całkowitą szansę wygrania wszystkich przez ustawę przewidzianych premji.

— **Obowiązek legitymowania się przy odbiorze pieniędzy w P. K. O.** W celu zapobieżenia nadużyciom, jakie zdarzają się przy wypłatach doraźnych z książeczek oszczędnościowych P. K. O., generalna dyrekcja poczt i telegrafów zarządziła, aby osoby, zgłaszające się po doraźne wypłaty z książeczek oszczędnościowych P. K. O., sznane urzędowi pocztowemu legitymowały się w analogiczny sposób jak w urzędach pocztowych przy wypłatach przekazów pocztowych. Znamiona legitymacji osób zgłaszających się po doraźne wypłaty z książeczek oszczędnościowych P. K. O. urzędy pocztowe będą notować na odwrotnej stronie dowodu wypłaty. Za wszelkie straty z powodu niestosowania się do niniejszego zarządzenia urzędnicy pocztowi będą materialnie odpowiedzialni.

— **„Kościół” i dolary.** „Ilustrowany Kurjer Codzienny” donosi, że czynione były starania o legalizację amerykańskiego kościoła narodo-

wego” w Polsce. W sprawie tej miały być prowadzone pertraktacje z premierem Grabskim. Od legalizacji tej rzekomo uzależniono pożyczkę 52 milionów dolarów (?). P. Grabski w odpowiedzi miał wskazać na toczące się obecnie rokowania między Watykanem a Polską o konkordat i na niemożliwość podobnej legalizacji.

— **Nadużycia poborowe.** Gabinet Ministra Spraw Wojskowych w związku z notatkami, które pojawiły się w ostatnich dniach w pismach w sprawie nadużyć poborowych Fuks—Zapłatyński, podaje co następuje:

Natychmiast po ujawnieniu nadużyć popełnionych przez niektórych oficerów korpusu sanitarnego przy przeprowadzaniu poboru popisowych, polecił p. Minister Spraw Wojskowych podległemu sobie urzędowi prokuratorskiemu jak najenergiczniej przeprowadzenie śledztwa przeciw wszystkim osobom wojskowym, wmiśzanym w tę sprawę. Ponieważ w sprawie tej wdrożono równocześnie w sądzie cywilnym karnym w Warszawie śledztwo przeciw osobom cywilnym, p. Minister Spraw Wojskowych polecił Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu spowodowanie odstąpienia sprawy karnej osób wojskowych sądowi cywilnemu karnemu do łącznego traktowania. Zaznaczyć przytem trzeba, że niezależnie od ujawnienia afery poborowej Fuks—Zapłatyński, p. Minister Spraw Wojskowych wydał zarządzenie poddania ponownym oględzinom lekarskim w P. K. O. tych poborowych, którzy uprzednio zostali ze względu na stan zdrowia zwolnieni od służby wojskowej.

— **Wielki proces komunistyczny w Łodzi.** W Łodzi rozpoczął się wielki proces przeciw 16 komunistom, oskarżonych o należanie do KPRP., oraz o rozpowszechnianie doktryn, zmierzających do obalenia istniejącego w Polsce ustroju społecznego. Większość z nich, to inteligenci i półinteligenci, znani z akcji wyborczej do Rady miejskiej na rzecz listy Związku proletariatu miast i wsi. Zaden z oskarżonych, z wyjątkiem Majewskiego, nie przyznaje się do winy, tłumacząc obecność swoją na konspiracyjnym zebraniu bądź zbiegiem okoliczności, bądź nieświadomością o celu i charakterze zebrania.

— **Zakazane lokale w Warszawie.** Komenda m. Warszawy podaje do wiadomości spis lokali, zakazanych dla osób wojskowych, a mianowicie: „Promenada”, „Marcelin”, „Sielanka”, kabaret „Renaissance”, ul. Nowy Świat, cukiernia „Maffe” ul. Jasna, cukiernia „Wiśniewskiego” ul. Marszałkowska, kabaret „Moulin-Rouge” ul. Marszałkowska.

— **Pożar w „Pocisku”.** W fabryce amunicyjnej „Pocisk” w Rembertowie od iskry z komina zapalił się dach drewniany w budynku mieszczącym t. zw. glijownie. Pożar w ciągu kilkunastu minut ugasiła miejscowa straż ogniowa.

Z ZAGRANICY.

— **Ofiary rządów „czerezczejki”.** „Daily Express” donosi, że według doniesień statystycznego biura politycznego Rosji sowieckiej rząd bolszewicki w ciągu 9 miesięcy ub. r. uwięził 89,000 osób, które następnie bez postawienia przed sądem zesłał do obozów koncentracyjnych, następnie 1415 postawił przed sąd, które również zesłał do obozów koncentracyjnych. 40 proc. zesłanych są to robotnicy, 28 proc. burżuazja, 17 proc. włościanie, 13 proc. antyrewolucjoniści i 2 proc. spekulanci. Wyślanych na Sybir nie uwzględnia się.

— **Katastrofalna mgła w Paryżu i Londynie.** Onegdaj zapanowała w Paryżu niesłychanie gęsta mgła. W godzinach przedpołudniowych w Paryżu było tak ciemno, że musiano wszystkie latarnie na mieście zapalić.

Ruch kolejowy jest częściowo wstrzymany. Wydarzyły się liczne

zderzenia wozów, tramwajów i samochodów. Dużo osób zostało poturbowanych przez przejeżdżające ulicę powozy i auta.

Z Innych stolic zachodniej Europy również donoszą o podobnej mgle. W Anglii mgła stanowi istną katastrofę. Obliczono, że Londyn na skutek sparaliżowania życia gospodarczego przez mgłę, oraz spowodowane z jej przyczyny wypadki, ponosi dziennie milion funtów szkody.

Prócz tego gęsta mgła spowodowała cały szereg wypadków kolejowych w Holandji, Belgii i Francji.

Pod Gandawą wskutek zderzenia osobowego pociągu z towarowym, 39 osób odniosło ciężkie rany.

Na dworcu w Lugdunie pociąg osobowy wpadł na zapórę; 27 pasażerów rannych.

Żegluga na morzu Północnym i kanale zupełnie przerwana.

— Niebezpieczny sejm w Turynji. W sejmie turyngskim przyszło do krwawej bójk między komu-

nistami a nacjonalistycznym posem Otto. Poseł ten został tak ciężko poraniony, że musiano go odwieźć do domu. Powodem miało być prowokacyjne wystąpienie pewnego posła komunistycznego.

— Deszcz przy pomocy elektryczności. Znany fizyk angielski Lodge oświadczył w jednym ze swych referatów, że przy pomocy wielkiego napięcia prądu elektrycznego można spowodować deszcz. Ma to wielkie znaczenie dla angielskich warunków atmosferycznych.

— Odkrycie archeologiczne w Bułgarji. Z Sofji donoszą: w okolicach Plewny dokonano znamiennego odkrycia archeologicznego. Znalaziono skarb, który składa się z 11 starożytnych waz wagi 12 kg. Wazy te służyły celom religijnym. Większość z nich posiada ornamenty orientalne. Wazy oddane zostały muzeum narodowemu w Sofji, gdzie będą zbada-
ne przez fachowców.

— Pożar historycznego pałacu

w Rzymie. W Palazzo Rospigliosi wybuchł pożar. Pałac ten jest położony naprzeciw Kwirynału. Król włoski i następca tronu byli na miejscu pożaru i kierowali akcją ratunkową. Pożar wybuchł rano, a dopiero około godz. 4 pop. zdolano go ugasić. Wiele dzieł sztuki zostało zniszczonych doszczętnie.

pułpicie dużego czarnego kota i wpadł na pomysł podania mu znaczka pocztowego do zwilżenia językiem. Kot zwabiony słodkawym zapachem kleju istotnie polizł znaczek, a pomysłowy młodzieniec napisał natychmiast na kilku blankietach telegraficznych notatkę dziennikarską o niezwykłym kocie, wytresowanym specjalnie do naklemania marek dla wygody publiczności. Notatka wywołała duże zainteresowanie, urząd pocztowy zapenił się reporterami, fotografami i zaciekawioną publicznością, towarzystwo ochrony zwierząt interwenjowało w obronie kota, zaś młody dziennikarz uzyskał posadę w redakcji dużego pisma.

Rozmaitości.

Początek Karjery Dziennikarskiej.

Pismo Nowo-Jorskie „Saturday Revue” podaje ciekawe zdarzenie z życia jednego z najwybitniejszych dzisiaj dziennikarzy angielskich.

We wczesnej młodości przybył on ze Szkocji do Londynu z zamiarem poświęcenia się zawodowi dziennikarskiemu. Mimo usilnych starań nie mógł znaleźć zajęcia w żadnej redakcji i rozpaczony udał się do urzędu pocztowego na Fleet-Street, ażeby napisać do ojca list z prośbą o pieniądze na powrót. Pisząc list ten ujrzał na

Redaktor Józef Batorowicz.

Dr. W. Legiejko

Choroby wewnętrzne. Spec. płuc i żołądka. Przyjmuje od 9—11, 6 1/2—7 1/2 wiecz. Ul. Ad. Mickiewicza 21, m. 1.

Dr. J. KACEW Choroby WŁOSÓW, KOSMETYKA LEKARSKA. Usuwanie włosów na twarzy. Wileńska 25. Przyjmuje od 10—2 i 4—7.

KINO-TEATR „HELIOS”
ul. Wileńska 38.

Ponieważ wyświetlany przez nas gigantyczny film cieszy się olbrzymim powodzeniem i wiele osób nie zdążyło go oglądać, film ten pozostaje nieodwołalnie tylko na dziś

KINO-TEATR „Piccadilli”
Ul. WIELKA 42.

JEDYNY CUDO-FILM ŚWIATA

DZIESIĘCIORO PRZYKAZAŃ

gigantyczna atrakcja światowa

Zjawisko oszałamiające i wstrząsające!

Kto nie widział tego arcydzieła—ten nic nie widział.

KINO-TEATR „POLONJA”
Mickiewicza 22. Dyrekt. G. Slepjan

Dzisiaj wybitny szlachetny sezon!

KOBIETA I PIENIĄDZ

dramat współczesno-salonowy w 7 aktach. Znakomity odtwórca roli Winicjusza w obrzędzie „Quo Vadis”, Alfons Fryland i urocza piękna Elka Brink w rolach głównych. Wspaniała wystawa! Najnowsze toalety! Zajmująca treść!

B-cia ALSZWANG

Wilno, ul. Wielka 42.

SP. AKC.

Telef. 822.

Ponad 1000 par
bucików i półbucików damskich
oraz pantofli rannych
sprzedajemy
z ustępstwem
od 20 do 50%

„VESTA”

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń

zał. 1873.

Poznań

zał. 1873.

ODDZIAŁ w WILNIE, Jagiellońska 8.

Ubezpieczenia życiowe,
od wypadków, odpowiedzialności
prawnej, auto casco od ognia
i gradu.

D/H. „Karsakosow” ul. Sadowa 6
Telefon 209.
nadszedł duży transport **margaryny** najlepszej jakości.
Sprzedaż taniej, niż wszędzie.

Zawładomienie.

Poznaj siebie. Kim jesteś? Kim być możesz? Charakter, zdolności, przeznaczenie. Jeżeli ci brak energii, równowagi, jeżeli nie wiesz, jak żyć, postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwróć się do p. Szyllera Szkolnika, znawcy dusz, autora prac naukowych. Nadeszły charakter pisma swojego lub zainteresowanej osoby, napisz rok, miesiąc, urodzenia, kawaler, żona, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny, na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru, określenia ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne medium Miss Evigny. Analizę horoskop wysyła się po otrzymaniu 3 złotych. Jeżeli wziąć pod uwagę, że wykonanie analizy wymaga poważnej umysłowej pracy, koszt ogłoszeń, pocztowe, etc., wyżej oznaczona suma nie jest zbyt wysoka. Osobiście przyjmuje od 12—7 pp. Doświadczenia naukowe p. Szyllera - Szkolnika, zaszczycone chwalebny protokółami naukowych Tow. Warszawy świadectwami najwybitniejszych powag świata lekarskiego i odezwałam prasy. Książki nadzwyczaj ciekawej treści naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho - Grafolog Szyller - Szkolnik, Piękna 25, pokój 14. Tel. 506-09.

Dobry zarobek

mogą znaleźć chłopcy przy sprzedaży gazet. Zgłaszać się o godz. 3 ppół. do Druk. „Lux” Żelgowskiego 1.

Pierwszorządny krawiec damski **M. KORSAK**
ul. Kalwaryjska 7-16
Specjalność: KOSTJUMY i PŁASZCZE.
Od 1 stycznia obstalunki są przyjmowane ze zniżką do 50 proc.

MALARZ
pokojowy i szyldów
W. Woźnicki

Wilno, ul. Wileńska Nr. 17
przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty w zakresie malarstwa i szyldów wchodzące.

Biuro Reklamowe
St. Grabowskiego

w Wilnie, ul. Mickiewicza róg Garbarskiej
telefon 82

przyjmuje ogłoszenia do „Kurjera Wileńskiego” i do wszystkich bez wyjątku pism, wychodzących w Wilnie.
Warunki najbardziej dogodne.

Biuro podań
i przepisowań na maszynach
St. Grabowskiego

Wilno, Mickiewicza 4, róg Garbarskiej,
telefon 82

przyjmuje wszelkie prace w powyższym zakresie.

KOMPL TY MEBLI
KUCHENNYCH, STOŁOWYCH,
SYPIALNYCH, SALONOWYCH

oraz
SZAFY, FOTELE,
KREDENSY, OTOMANY,
STOŁY, BIURKA,
KRZESŁA, ŁÓŻKA

po cenach konkurencyjnych poleca
DOM HANDLOWY

S. Ogórkiewicz i S-ka
Zawalna 30, telefon 804.

Sprzedaż NA RATY i za gotówkę.